

Välkomna!

Yrkesutbildning – bästa valet för första jobbet?

#bästavalet

Dagens moderator:

- **Ingenjör och
entreprenör med
stort engagemang
för skola och
arbetsliv i
samverkan.**

Leila Khammari

Johanna Redelius - expert skola/arbetsliv

Skolverket Skola Arbetsliv

Malmö 24 april 2018

Johanna Redelius

Skolverket

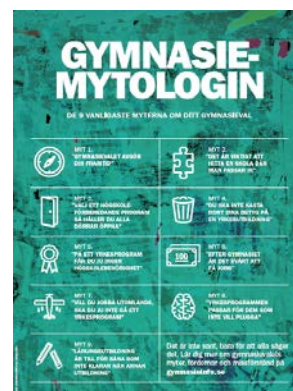
Aktuellt från Skolverket...

Handledarutbildning

Nationella apl-utvecklare

Apl-utvecklarutbildning för yrkeslärare

Apl-utveckling för rektorer

Skolverket

Fort. Aktuellt från Skolverket...

Försöksverksamhet med branschskolor

Nationella yrkespaket för gymnasieskolans introduktionsprogram och inom komvux

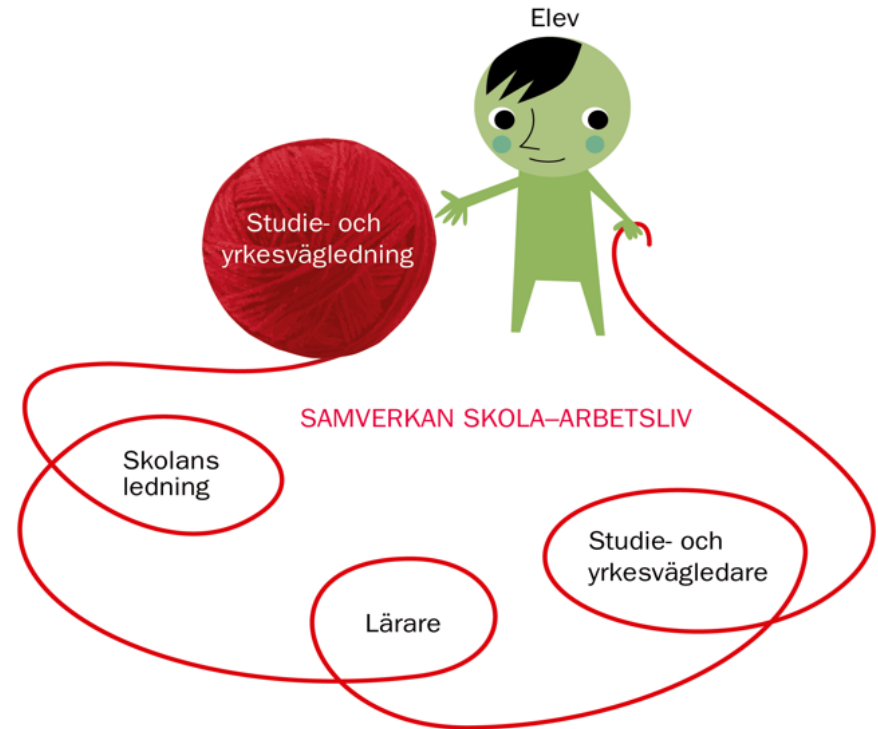
Lärlingscentrum - Svensk gymnasielärling

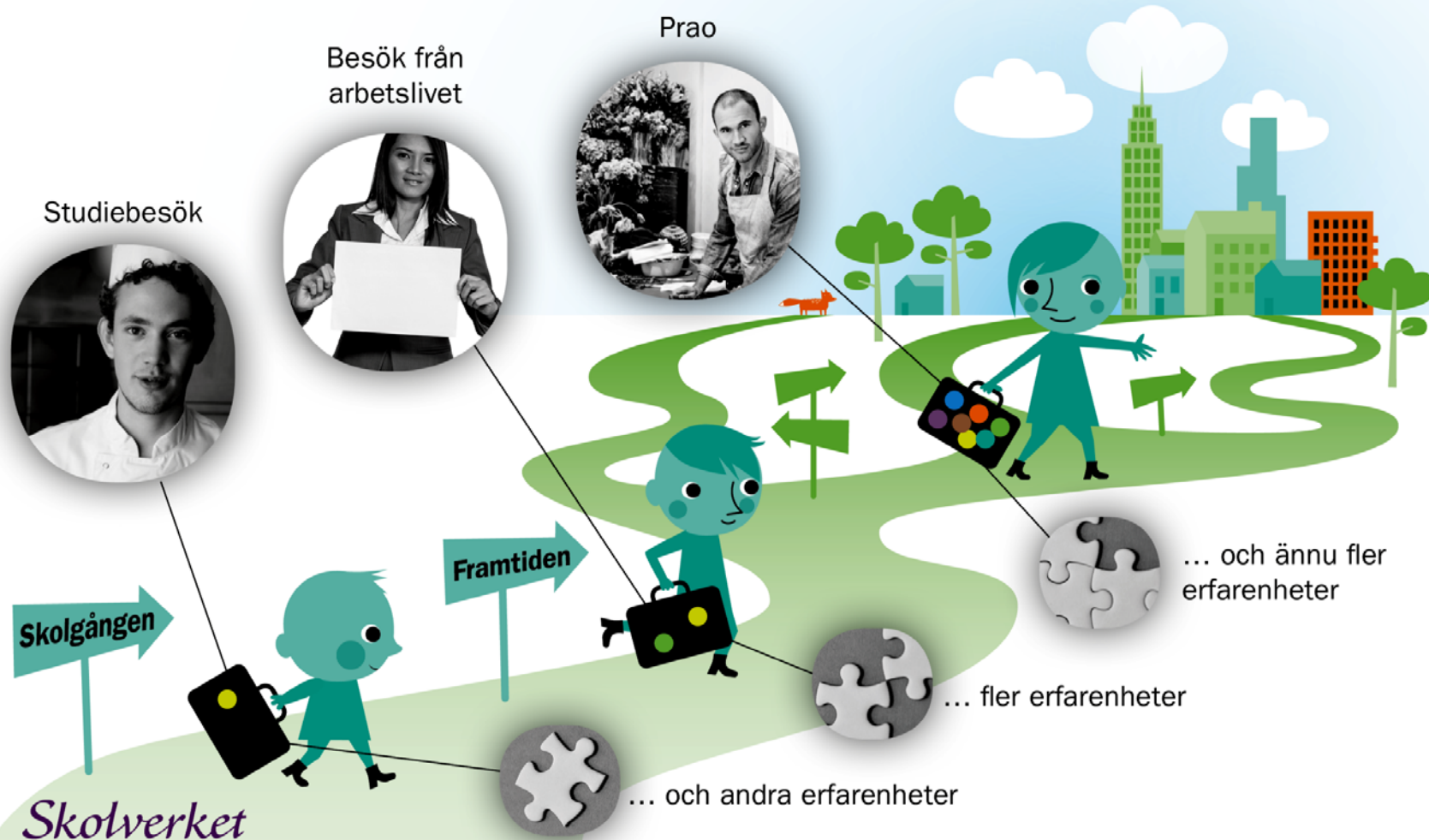
Skolverket

Stärkt studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar

- Stärka studie- och yrkesvägledning i undervisningen
- Fortbildningskurser inom studie- och yrkesvägledning

Alla vinner på väl underbyggda val

Skollagen-10 kap.

Praktisk arbetslivsorientering

8a§

Innebär att en huvudman för grundskola eller specialskola ska ansvara för att praktisk arbetslivsorientering (prao) anordnas under sammanlagt minst tio dagar för alla elever i grundskolan från och med årskurs 8 och i specialskolan från och med årskurs 9 för de elever som läser enligt specialskolans kursplaner.

Prao för en elev ska i första hand anordnas på en arbetsplats och i andra hand genom att elever deltar i undervisning på ett yrkesprogram i gymnasieskolan. Endast om det finns synnerliga skäl får andra former av arbetslivsorienterande insatser ersätta prao för en elev

Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2018.

Stärkt koppling mellan skola och arbetsliv

Proposition 2017/18:24

Regeringens proposition 2017/18:24

Stärkt koppling mellan skola och arbetsliv

Prop.

2017/18:24

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 28 september 2017

Prao ger inblick i arbetsmarknaden

- Öka jämlikheten för prao
- Många elever står långt ifrån arbetsmarknaden
- Stärkt koppling mellan skola och arbetliv
- Värdefull och konkret erfarenhet om hur det är att vara på en arbetsplats
- Stärka lärarprofessionens kunskap och möjligheter
- Öka attraktionen till yrkesprogrammen

Vad innebär prao?

För eleven innebär det:

- Att vistas under en period på en arbetsplats
- Prövar på vissa arbetsuppgifter
- Tar del av hur en arbetsplats fungerar.
- Inblick i arbetslivets tempo, olika yrkeskulturer och yrkesetik.
- Egna konkreta erfarenheter av yrkeslivet och få inblick i hur arbetslivet fungerar samt hur arbetet i specifika branscher går till.
- Ge elever värdefull kunskap om arbetslivets förutsättningar och krav.

Exempel på vad kan prao leda till

- Motverka könsstereotypa studie- och yrkesval
- Motverka flera avhopp från gymnasiet
- Fler motiverade elever
- Öka samverkan mellan skola och arbetslivet
- Långsiktig kompetensförsörjning

**Varför ska
jag lära
mig det
här?**

Elevens Arbetsmiljö – ett delat ansvar

- Praktikplatsen har huvuddelen av ansvaret för att skydda den minderårige när eleven är på praktikplatsen.
 - ta fram rutiner som skyddar eleven utifrån undersökning och riskbedömning
 - vidta åtgärder för att skydda eleven
- Skolhuvudmannen har ansvar för att den praktikplats som väljs inte innebär risker för eleven.
 - säkerställa att åtgärder vidtas och att rutiner finns
 - bedöma om eleven efter ålder och utvecklingsnivå är lämplig för praktikplatsen

Ur Arbetsmiljöverkets riktlinjer

Skolverket

Information

Om minderårigas arbetsmiljö

VÅGLEDNING TILL ARBETSMILJÖVERKETS FÖRESKRIFTER

MINDERÅRIGAS ARBETSMILJÖ, AFS 2012:3

Arbete med studie-
och yrkesvägledning

Skolverket

Regeringens proposition 2017/18:24

Stärkt koppling mellan skola och arbetsliv

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.
Söndagen den 28 september 2017

Stefan Löfven

Gösta Frödin
(Utbildningsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till ändringar i skollagen (2010:200) som innebär att en huvudsam för grundskola eller specialskola ska ansvara för praktisk arbetslivsorientering (prao) utomhus under sammanlagt minst tio dagar för alla elever i grundskolan från och med årskurs 9 och i specialskolan från och med årskurs 9 för de elever som läser enligt specialskolans kursplaner.
Det förslås också ändringar i skollagen som innebär att omfattningen i tid av det arbetsplatsförlagda läroendet för en elev som går gymnasiet för läroplanens syftningar ska framgå av det utbildningskontrakt som ska tecknas för eleven. Det förslås även att bestämmelser om utbildningskontrakt, som motsvarar de som gäller för läroplanens syftningar i gymnasieskolan, ska införas för läroplanens syftningar i gymnasieskolan.
Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2018. De nya bestämmelserna om att huvudsamen ska ansvara för att anordna prao ska träda 2018-19 inze tillämpas för de elever som hösten 2018 påbörjar årskurs 9 i grundskolan respektive årskurs 10 i specialskolan.

syvonline

Nyheter Metodbanken Forskning Stödmaterial Länkar

Så får barn och ungdomar arbeta

RATIO

Prao i grundskolan
– ett outnyttjat redskap

Av: Henrik Malm Lindberg och Sofia Herrström, Ratio

Regeringens 21,
februari 2018

YRKEN OCH UTBILDNING
LÄRARHANDLEDNINGSMATERIAL

Skolverket

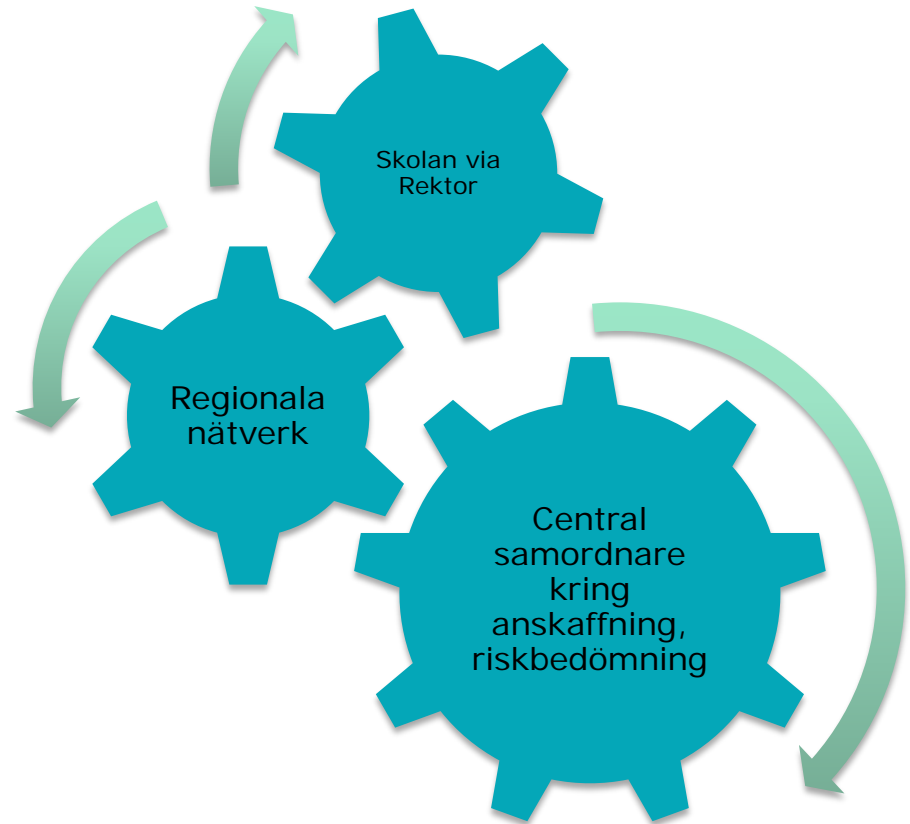
Vad gör Skolverket?

- Webbinformation
- Träffar/stödjer huvudman och studie- och yrkesvägledare
- Samråder med Arbetsmiljöverket, SKL, Svenskt näringsliv mfl.
- Lathund från ax till limpa - prao-processen
- Skolverket webbaserade handledarutbildning modul 1 -2
- Frågor och svar via webben

Exempel på regional prao organisation inom GR

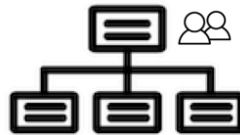
- Regional/Central funktion - verktyg – praktikplatsen. Se
- Regionala nätverk
- Samverkansavtal

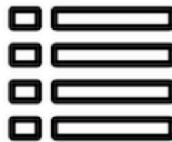
Exempel från propositionen – lagförslaget kring praos **praktikplatsen.se**

Nätverk
Samordning och
Platsanskaffning av
praktik
Implementation och utbildning
Kundvård och CRM
Rutin och processutveckling
Support och stöd

It utveckling
Säkerhet
Drift
Behörighet
Funktioner
Processer
Produktutveckling

Grundskola
Apl
YH
VFU (Universitet)
Arbetsmarknadspraktik (AME)
Feriejobb
Anpassad studiegång
Andra samverkansformer

Planering-
hantering

Meddelande-
hantering

Boknings-
hantering

Statusupp-
följning

Plats-
hantering

Statistik-
hantering

Dokument-
hantering

webbaserat

Vad säger eleverna?

”..Den var bra”. ”..Man lärde sig mycket om de olika jobben. Hur det funkar liksom.

”..Man lär sig varför skolan har en mening..”

”..Skolan är en trygg plats. I arbetslivet måste man ta ansvar och sköta sig själv och ta konsekvenserna.”

”Men sen började jag fatta att det är ganska hårt jobb och så. Och om jag pluggar nu så kan jag få ett ganska bra jobb och slippa det... jag tänkte så att det är lugnt man bara tar upp saker och så går man runt. Men sen när man gör det så fattar man ju att det är hur tungt som helst. Det är ganska lärorikt med erfarenhet och sånt”

Samtal med:

- Jörgen Rasmusson, VD och ägare Lödde Plåt

Alexander Wugk, Restaurang Rebell

Sofie Langkjaer, servitris och tävlande med det svenska yrkeslandslaget i Worldskills

Johan Olsson - utbildningspolitisk expert

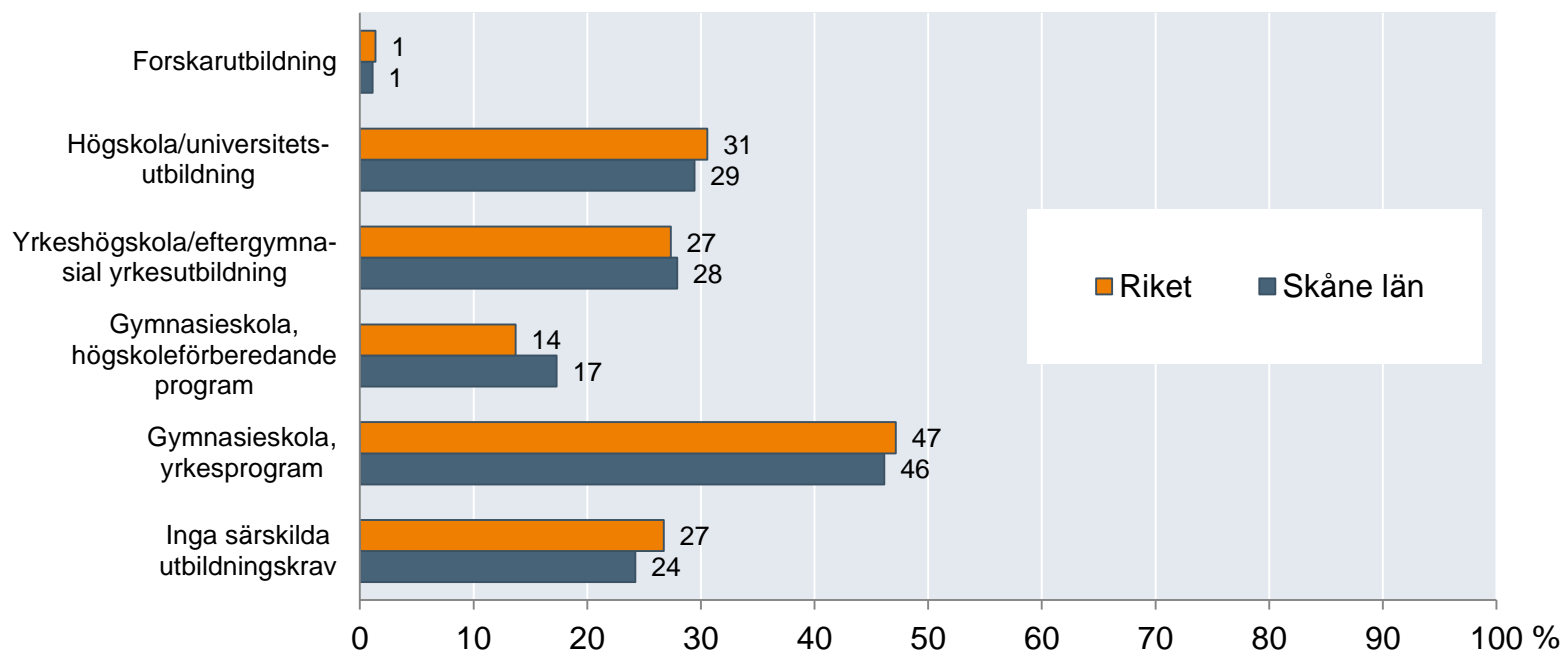
Svenskt Näringsliv - kompetensförsörjning

Medlemsföretaget Montessoriförskolan Rosa Tornet i Lund

Eftersökta utbildningsnivåer

Vilken utbildningsnivå ville ni att de medarbetare ni sökte skulle uppfylla?

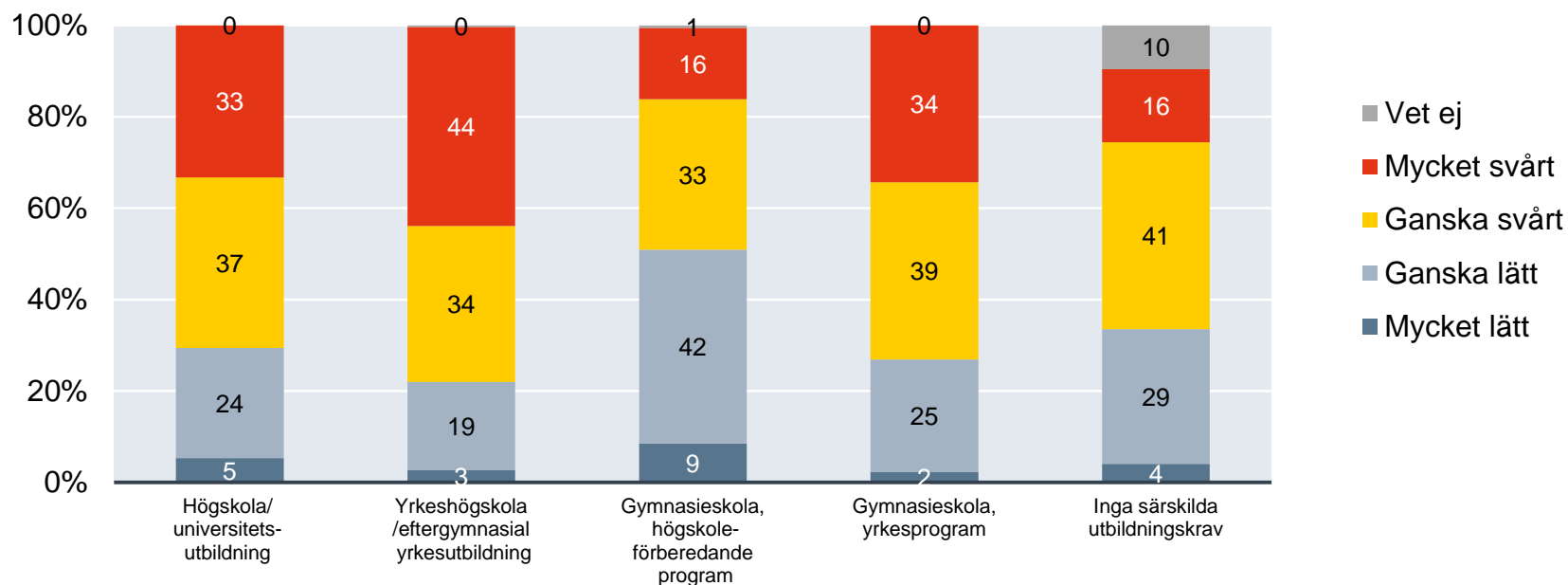

Bas: De som försökt rekrytera senaste 6 månaderna

Skåne län

Svårighetsgrad att rekrytera olika utbildningsnivåer

Hur svårt har det varit att rekrytera medarbetare med utbildningsnivån...?

Bas: De som försökt rekrytera med respektive utbildningsnivå

Skåne län

Tjänster/yrken som varit särskilt svåra att rekrytera till

10 i topp

Elektriker

Säljare

Kockar

Serveringspersonal

Ingenjörer

Chaufförer

Projektledare

Montörer

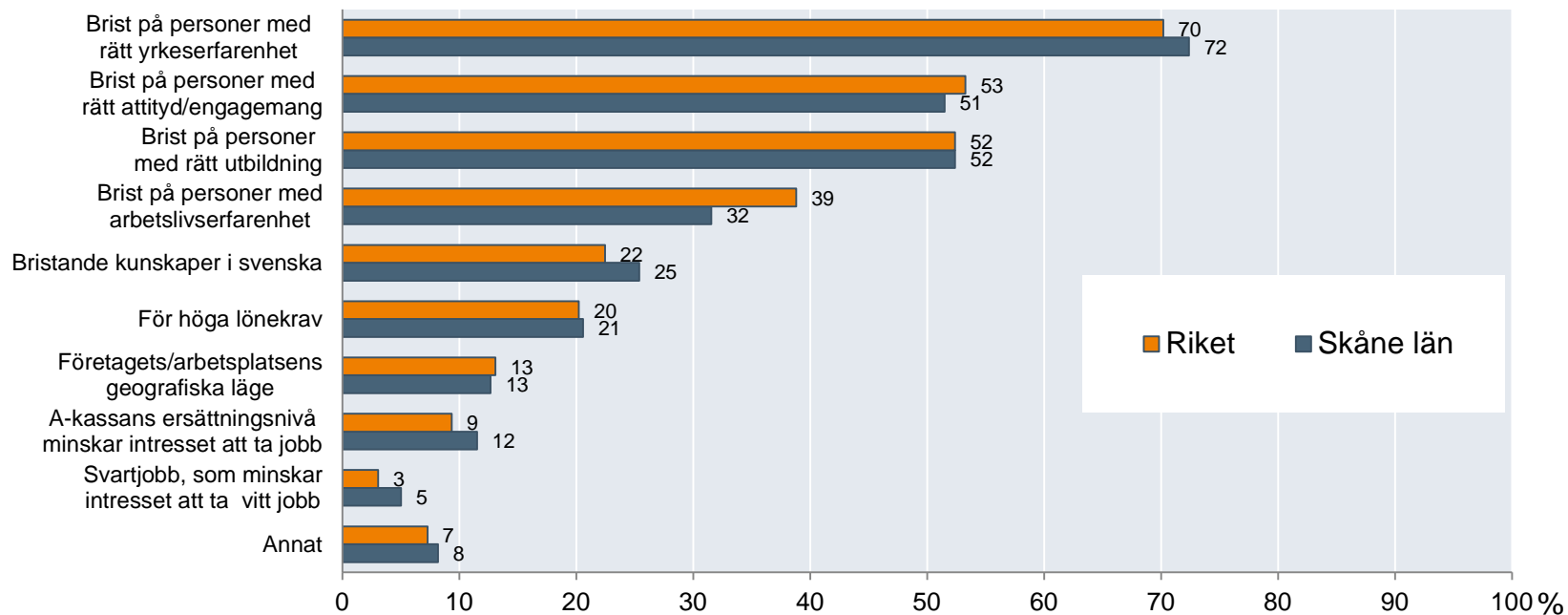
Assistenten

Mekaniker

Skåne län

Orsaker till rekryteringssvårigheter

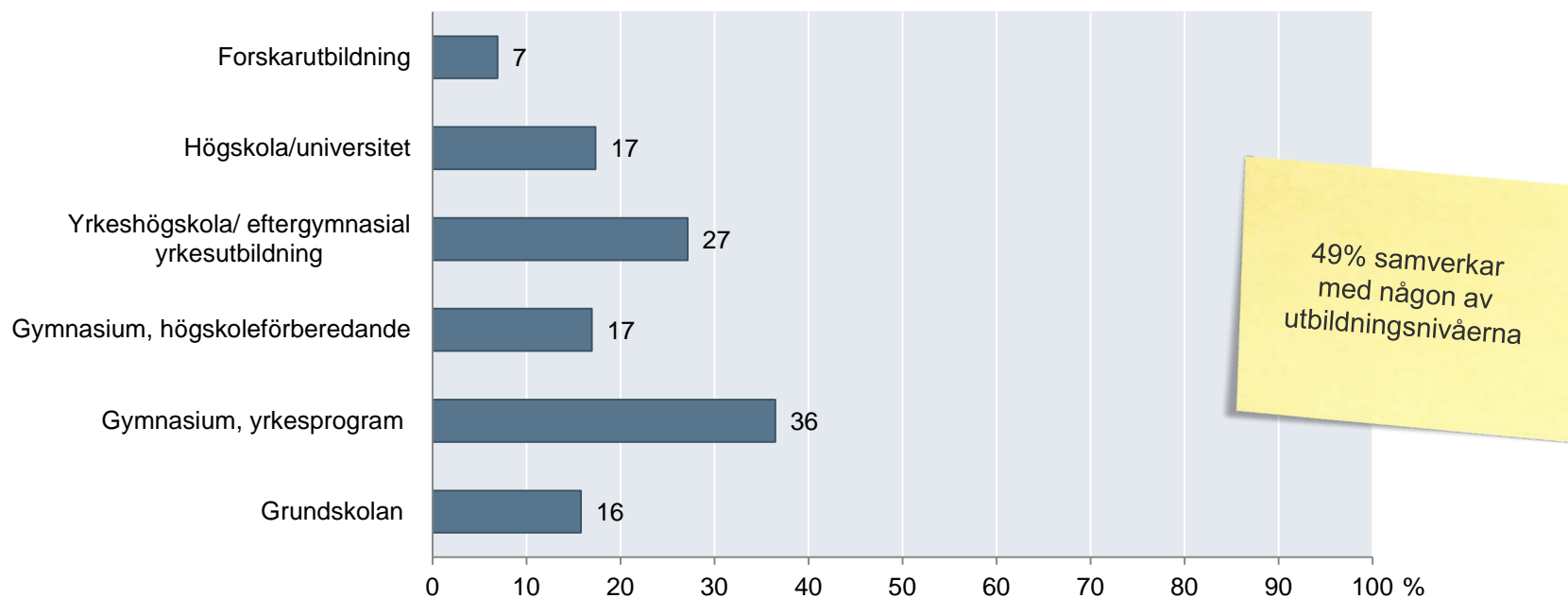
Vad anser du är de viktigaste **orsakerna** till att det har varit svårt för ditt företag/arbetsplats att få tag i de medarbetare ni haft behov av?

Bas: De som haft svårt att rekrytera

Skåne län

Andel företag som samverkar med...

Bas: Alla

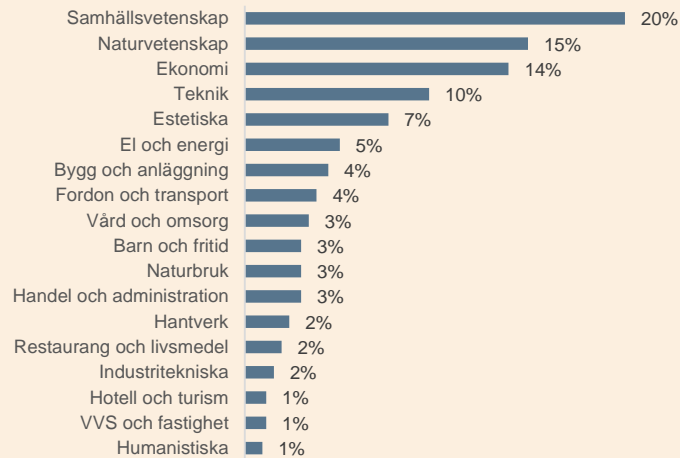
Skåne län

Nationella program totalt

Antal elever på NP 16/17

283 723

Fördelning av program:

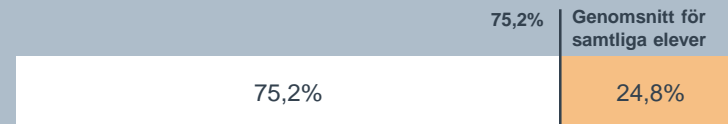
Könsfördelning på NP:

Tjejer: 48,50%

Killar: 51,50%

Examensfrekvens på NP (andel som tar examen efter 3 år):

Nivå av ansträngning i skolan:

Total

Anstränger mig stenhårt	17%
Anstränger mig ganska hårt	59%
Anstränger mig inte särskilt hårt	22%
Anstränger mig inte alls	2%

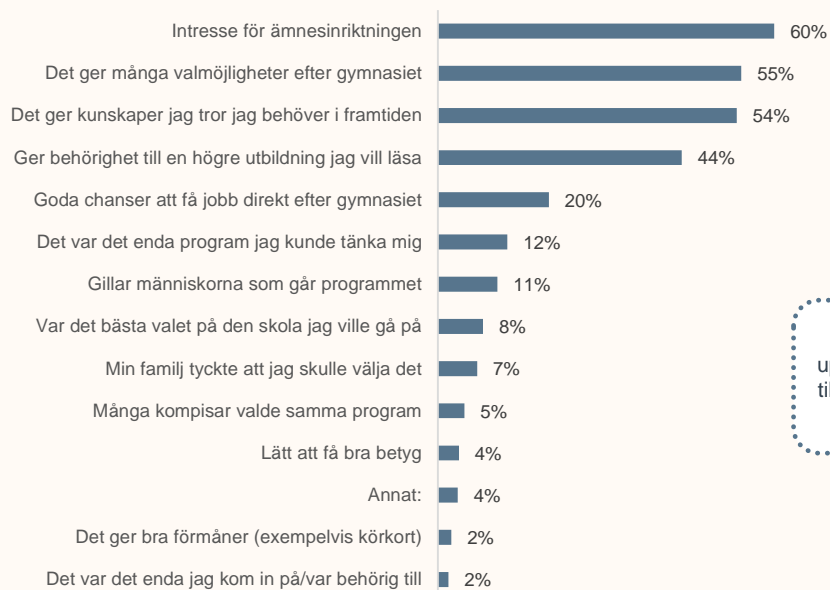
Nationella program totalt

Studieval & arbetsmarknadsanpassning

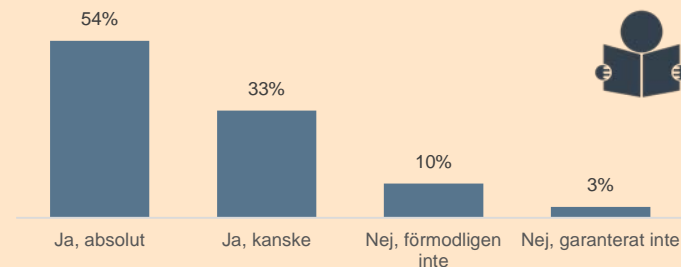

■ Total

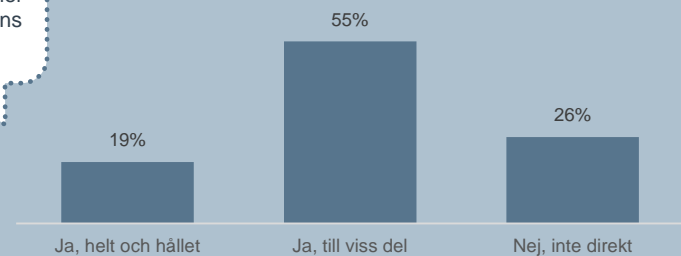
Varför valde du ditt gymnasieprogram?

Tror du att du kommer läsa vidare inom tre år efter studenten?

Anpassar eller har du anpassat dina egna studie-/yrkesval efter hur arbetsmarknaden förväntas se ut i framtiden?

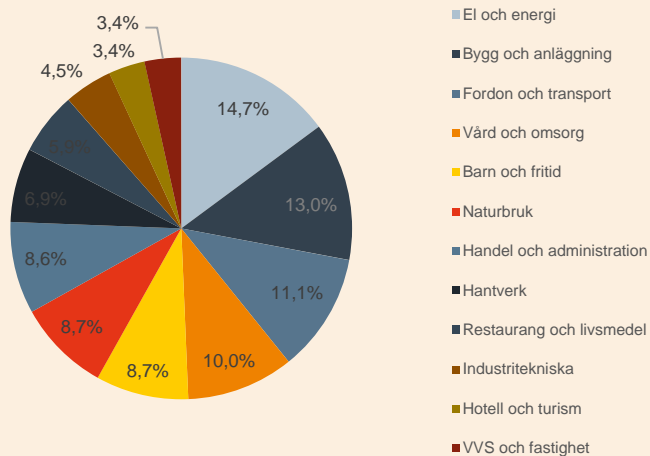
Bland elever som uppgivit att de känner till arbetsmarknadens behov 51%

Yrkesprogram (YP)

Antal elever på YP (andel av elever på nat. prog.)

94 232 (33,2%)

Fördelning yrkesprogram:

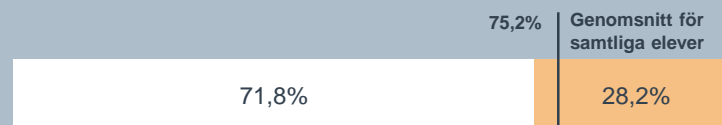

Könsfördelning på YP:

Tjejer: 40,60%

Killar: 59,40%

Examensfrekvens på YP (andel som tar examen efter 3 år):

Nivå av ansträngning i skolan:

	YP	Total
Anstränger mig stenhårt	13%	17%
Anstränger mig ganska hårt	58%	59%
Anstränger mig inte särskilt hårt	27%	22%
Anstränger mig inte alls	2%	2%

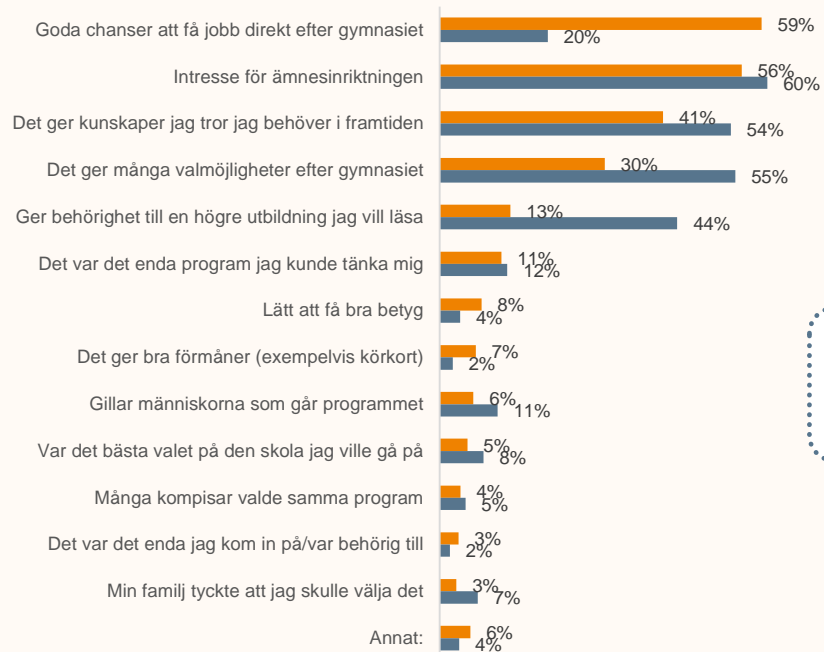
Yrkesprogram (YP)

Studieval & arbetsmarknadsanpassning

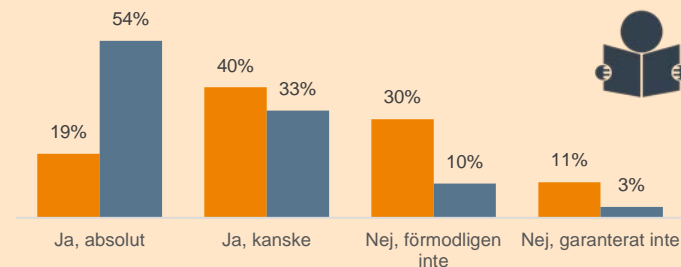

■ Yrkesprogram (YP) ■ Total

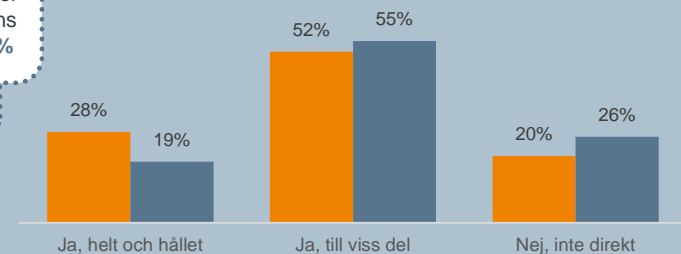
Varför valde du ditt gymnasieprogram?

Tror du att du kommer läsa vidare inom tre år efter studenten?

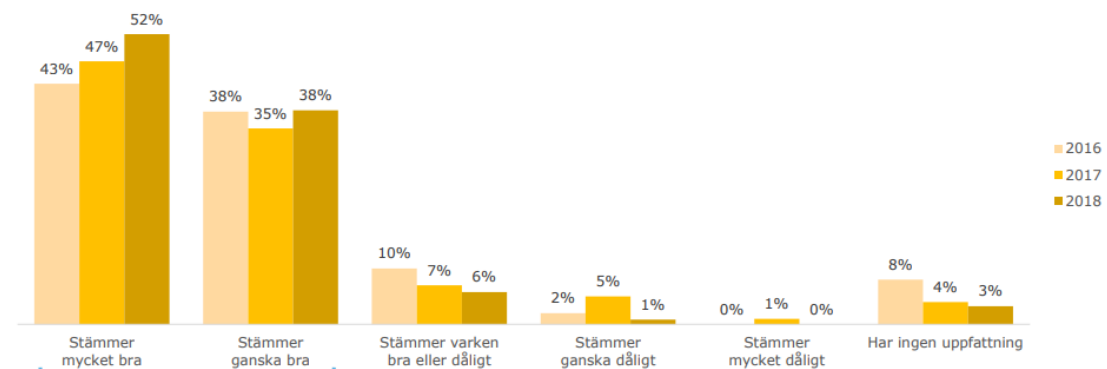

Anpassar eller har du anpassat dina egna studie-/yrkesval efter hur arbetsmarknaden förväntas se ut i framtiden?

Bland elever som uppgivit att de känner till arbetsmarknadens behov: **64%** vs. **51%**

PÅSTÄENDE: ATT LÄSA YRKESPROGRAM GÖR DET LÄTT ATT FÅ JOBB EFTER GYMNASIET

STÄMMER GANSKA
+ MYCKET BRA

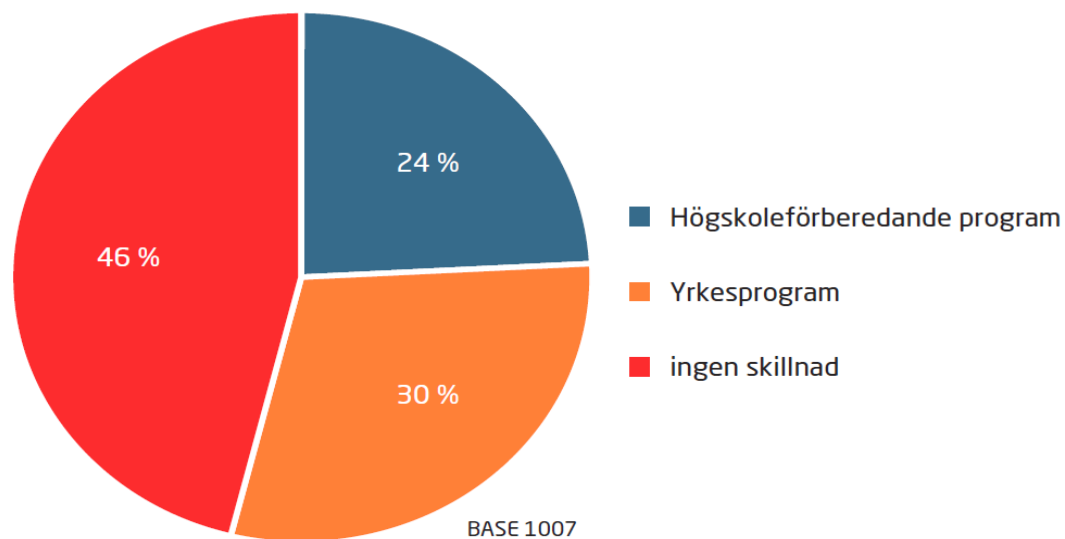
	2016	2017	2018
STÄMMER GANSKA + MYCKET BRA	81%	82%	90%

Ungdomsbarometern AB (c) 2018. Samtliga resultat och slutsatser här presenterade är copyrightskyddade och får ej spridas externt utan Ungdomsbarometerns skriftliga tillåtelse.

Diagram 9. Vilken typ av program är bäst om barnet/barnen i ditt hushåll direkt efter gymnasiet vill ha låg risk att bli arbetslös?

YRKESAMASSADÖRER

Yrkeslandslagsdeltagare

ArgaSkånskaMän - Tim&Danny

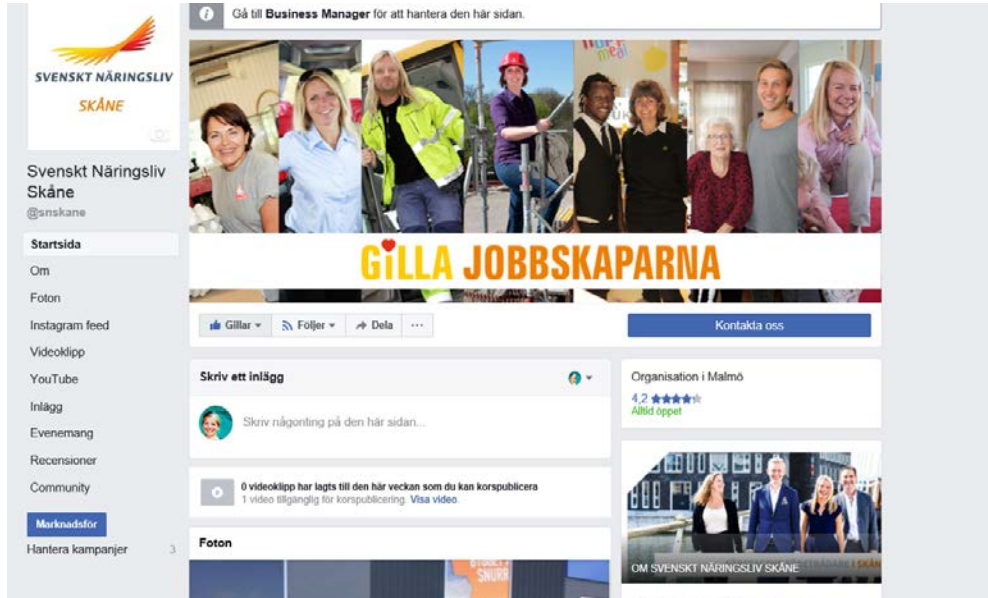
Tim Lindqvist

Danny Pedersen

Stort tack för ert engagemang!

Kontakt:

carola.netterlid@svensktnaringsliv.se
johan.olsson@svensktnaringsliv.se

**Följ oss gärna på Facebook och Instagram:
Svenskt Näringsliv Skåne**